

Gymnázium Rumburk

profilová maturitní zkouška z českého jazyka a literatury

školní rok: 2019/20

třídy: 8. A, 4. C, 4. D

Forma zkoušky: jednotně zadaná písemná práce

Způsob vypracování: na počítači

Čas na vypracování: 180 minut (+ 15 min na volbu tématu)

Povolené pomůcky: Pravidla českého pravopisu (pouze slovníková část), součástí zadání může být pracovní text

Hodnocení:

- písemná práce je hodnocena

1. z hlediska faktografického/odborného (dle zadání a rozsahu)

2. z hlediska jazykového (funkční užití jazykových prostředků s ohledem na jazykovou normu - lexikum, pravopis a tvarosloví; syntax; kompoziční výstavba celého textu; grafická a typografická úprava)

- obě hlediska jsou hodnocena jednotlivě a podílejí se na výsledné známce 1 : 1 (první hledisko tvoří 50% známky, další také 50%). Pro hodnocení *prospěl* musí žák splnit úkol v každé části minimálně na 33%.

Klasifikace:

splnění jednotlivých kritérií cca na: 0 - 32 % - nedostatečně

33 – 49% - dostatečně

50 – 66% - dobře

67 – 83% - chvalitebně

84 – 100% - výborně

Obsah zkoušky:

Obsah zkoušky odpovídá učebním osnovám předmětu Český jazyk a literatura v ŠVP Gymnázia Rumburk.

Žák volí jedno ze čtyř témat, které zpracuje jako souvislý text s užitím odborného funkčního stylu (např. formou referátu, výkladového textu s prvky úvahy apod.). Témata vycházejí z učiva vzdělávacích celků jazyk a jazyková komunikace a literární komunikace (viz příklady).

Rozsah práce: cca 600/700 slov

Příklady témat:

- *Srovnání ženských hrdinek v díle B. Němcové a K. Světlé (výkladový text s prvky úvahy)*

- *Básnické prostředky generace prokletých básníků (zobecnění na základě rozboru zadaného výchozího textu)*

- *Lyrizovaná próza v české literatuře (referát)*

- *Charakteristika administrativního stylu*

MATURITNÍ OKRUHY Z ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY

A. LITERATURA

1. Počátky světového písennictví
 - nejstarší památky – hlavně sumerské, bible, orientální literatury.
2. Antická literatura
 - řecká mytologie, homérské eposy, řecké drama, literatura antického Říma.
3. Vývoj písennictví na našem území od nejstarších dob do konce 14. století
 - památky staroslověnské, latinské, české. Literární žánry.
4. Literatura v době husitské a pohusitské
 - společenské podmínky; tvorba Husových předchůdců, Jana Husa a další; doznívání husitství v písennictví.
5. Renesance a humanismus ve světové a české literatuře
 - charakteristika doby a uměleckého stylu; nejvýznamnější představitelé italské, francouzské, španělské, anglické a české literatury.
6. Literatura barokní a klasicistní
 - charakteristika doby a uměleckého stylu; naše pobělohorská tvorba domácí a exulantská. Klasicistní tragédie a komedie.
7. Literatura českého národního obrození
 - společenské podmínky a podstata národního obrození; významní představitelé jazykovědy, historie, divadla, poezie, ...
8. Romantismus ve světové literatuře
 - preromantismus – jeho znaky, představitelé; srovnání s romantismem; nejvýznamnější osobnosti světové romantické literatury.
9. Česká romantická literatura
 - srovnání českého romantismu se světovým; osobnost Tyla, Erbena, Máchy.

10. Literární tvorba májovců
 - společenské podmínky, literární program májovců, dílo J. Nerudy a dalších osobností.

11. Česká básnická tvorba 70. a 80. let 19. století
 - generace ruchovců a lumírovců, charakteristika jejich tvorby, hlavní představitelé.

12. Realismus a naturalismus ve světové literatuře
 - příčiny vzniku realismu a jeho charakteristika; naturalismus; hlavní představitelé realismu v Anglii, Francii, Rusku a jinde.

13. Česká realistická literatura
 - počátky realismu v tvorbě Němcové a Havlíčka Borovského. Tematické okruhy v české realistické literatuře 19. století, autoři hl. historických a venkovských žánrů.
Naturalismus.

14. Proměny literatury na přelomu 19. a 20. století
 - nové literární směry; prokletí básníci; Česká moderna, její hlavní představitelé a porovnání jejich tvorby.

15. Generace buřičů v české literatuře. Osobnost Petra Bezruče
 - vysvětlení pojmu anarchismus, tvorba jeho hlavních stoupenců; dílo P. Bezruče.

16. Meziválečná česká poezie
 - charakteristika moderních básnických směrů, nejvýznamnější představitelé (Wolker, Seifert, Nezval, Halas...)

17. Česká meziválečná próza (kromě demokratického proudu)
 - reakce na válku, experimentální proud, díla se sociální tematikou, psychologická próza, orientačně katolická literatura, ruralismus.

18. Demokratický proud v české meziválečné próze
 - důraz na tvorbu K. Čapka, ale i dalších autorů; společenská situace před okupací a během ní; představitelé protifašistické tvorby.

19. Vývoj české poezie od roku 1945
 - společenské podmínky, hlavní etapy vývoje a jejich odraz v poezii; pojmy oficiální, exilová, samizdatová literatura; hlavní osobnosti a jejich tvorba.

20. Vývoj české prózy od roku 1945

- společenské podmínky, hlavní etapy vývoje a jejich odraz v poezii; pojmy oficiální, exilová, samizdatová literatura; hlavní osobnosti a jejich tvorba.

21. Světová literatura první poloviny 20. století

- nové umělecké směry v poezii, moderní próza, drama – nejvýznamnější představitelé (hlavně na základě vlastní četby).

22. Světová literatura druhé poloviny 20. století

- nové literární směry, skupiny, angažovaná témata. Hlavní představitelé poezie, prózy i dramatu (hlavně na základě vlastní četby).

23. Odraz světových válek v české a světové literatuře

- rozdílné zpracování válečné tematiky, 1. světová válka v dílech našich i světových autorů, druhá světová válka v próze i poezii.

24. Vývoj českého divadla

- počátky dramatu ve středověku, v pobělohorské době, rozvoj divadla za národního obrození, tvorba J. K. Tyla, realistické drama, divadlo v meziválečném období a za okupace, divadelní tvorba po roce 1945.

25. Vývoj světového divadla

- přehled vývoje od antického divadla přes renesanci, klasicismus, realismus až k autorům 1. i 2. poloviny 20. století.

B. MLUVNICE A SLOH

1. Styl administrativní

- základní znaky stylu, kompozice, jazykové prostředky, základní útvary daného stylu

2. Styl prostě sdělovací

- základní znaky stylu, kompozice, jazykové prostředky, základní útvary daného stylu

3. Styl publicistický

- základní znaky stylu, kompozice, jazykové prostředky, základní útvary daného stylu

4. Styl odborný

- základní znaky stylu, kompozice, jazykové prostředky, základní útvary daného stylu

5. Styl umělecký

- základní znaky stylu, kompozice, jazykové prostředky, základní útvary daného stylu

6. Slohové postupy

- charakteristika základních slohových postupů a jejich využití v různých typech textů

7. Pravopis – psaní velkých písmen

8. Pravopis – interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí

9. Pravopis – psaní i/y v kořeni slova a v koncovce

10. Pravopis – psaní předložek s/se/z/ze a předpon s-/z-/vz-

11. Skladba – základní větné členy

- definice ZVČ, druhy jednotlivých ZVČ, příklady užití

12. Skladba – rozvíjející větné členy a druhy vět vedlejších

- druhy rozvíjejících větných členů, definice, příklady užití

13. Skladba – věta jednoduchá a souvětí; věta dvoučlenná, jednočlenná a větné ekvivalenty

14. Tvarosloví – ohebné slovní druhy

- podstatná jména; přídavná jména; zájmena; číslovky
- mluvnické kategorie jmen

15. Tvarosloví – slovesa

- mluvnické kategorie; třída a vzor

16. Tvarosloví – neohebné slovní druhy

17. Slovotvorba

- způsoby obohacování slovní zásoby; způsoby tvoření nových slov v češtině